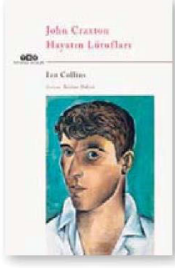

"Hayatın Lütüfları"
John Craxton
Çev: Kerime
Dalyan
Yapı Kredi
Yayıncılık
Fiyatı: 250 TL

"Eleni'nin Portresi", 1947.
(Tuval üzerine yağlıboya,
John Craxton Estate)

Deniz tuzu, neşe hissi

Şu sıralar sergisi İstanbul'da Meşher'de ziyarete açılan John Craxton'ın biyografisi okurunu, İngiltere ile Ege kıyıları arasında geçen hayatına ve bir sanatçının kendini yeniden var etme gücüne tanıklık ettiriyor.

BÜŞRA UYAR

ressama güçlü bağlantılar ve büyük motivasyon sağlamıştı. Craxton'un kariyerinin zirveye yükseldiği dönem, daha o zamanlar tanınmış meslektaş Lucian Freud ile birlikte çalıştığı dönemdi. İki sanatçının yıllar sonra yorucu ve tüketici bir hale gelecek ilişkisi o dönem sonsuz bir işbirliği ve dostluk sarmalı gibiydi. Bu dostluk döneminde Craxton'un figüratif resimdeki cesur ve canlı tarzı son derece dikkat çekiyordu. Ressam İngiliz kırsalından ve Yunanistan'ın güzelliklerinden ilham alarak natüromortlar, manzaralar ve portreler gibi çeşitli konuları resmediyordu.

Âdeta evinde

John Craxton, 1946 yılında Yunanis-

tan'ı ziyaret etti ve bu seyahat onun hayatını değiştirdi. Sebebi netti: Aşık olmuştu! Yunanistan'ın büyüleyici, birbirine benzer ama eşsiz manzaraları, kültürü ve insanları onu âdeta sarhoş etmişti. Her huzursuz ruhun, için için ulaşmak istediği o hisse Atina'da kavuştu: Kendini evinde hissetti ve ülkenin tüm olumlu hisleri sanatından fıskırmaya başladı; Craxton'un tablolarından canlı, rengârenk Yunan motifleri fıskırıyordu. Craxton'un aşkı kolayca sönmüverdi o aşklardan değildi, Yunanistan'a sadık sevgisi hayatının geri kalanı boyunca ona eşlik etti. Defalarca bu ülkeye, özellikle Kalimnos (Kelemez) Adası'na geri döndü. Sanatı günden güne doğanın güzellğine, sıradan insanların yaşamına

Londra'da bohem bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Craxton, Yunanistan'a ilk kez gittiğinde âşık olur ve yaşamının büyük parçasını burada geçirir.

ve mistik atmosferlere odaklandı. Craxton'un Yunanistan'daki yaşamı, istediği çocukluk dünyasının başka bir şekilde bir uzantısıydı. Bahçıvanlardan ve daha sonra sevgililerinden Yunanca öğrendi ama 'sıradan'la yetinmedi, öğrendiği yeni dil de yerel halkı güldüren ve şaşırtan, argo ve lehçe karışımı yeni bir şeydi.

Denizcilerle yoğun ilişkisinin casusluk olarak yanlış yorumlandığı durumlarda birkaç kez paçasını kurtarmayı başarmıştı. Yunanistan'da bulunma sebebinin antika kaçakçılığı olduğuna dair yalan yanlış söylentiler de vardı, o da bu söylentilerle kendi stiliyle baş ediyordu. Öyle ki bu 'stil' bir polisin aklına iyice kazınmıştı ve 1967 askeri darbesi sonrası, Craxton'u sınır dışı ettirmek için muhteşem bir gerekçeydi. 10 yıl süren ve sürgünden farkısız olan bu ayrılıktan sonra Craxton hemen âşık olduğu topraklara geri döndü.

Yunanistan'da resim yapmak

1980'ler ona iyi davrandı ama Yunanistan'ın 'geri adım atmayan güzelliği' sanatı için bir sorundu. Tabloları bitirmek gittikçe zorlaşıyordu. 1990 yılında konsolos muhabiri olarak atandı. Yeni görevi, tatil için gelen İngiliz vatandaşlarına yardımcı olmaktı. Gelgelelim yaşlılık ve sağlık sorunları onun Chania'daki evinde yaşamasını imkansız hale getirdi ve İngiltere'ye döndü. Ian Collins, Craxton'u bu noktada iyi tanıyordu ve ona göz kulak oluyordu.

Ian Collins, "Hayatın Lütüfları" boyunca renkli, canlı ama zaman zaman dengesiz olduğu düşünülen bir biyografiye kaleme alıyor. 1967 yılına ulaşmak için kitabın çok büyük bir kısmını aşarken, Craxton'un hayatının kalan dört 10 yılını kapsamak için 100'den az sayfa kalıyor elimizde. Biraz -çok az- "Tristram Shandy Beyefendi'nin Hayatı ve Görüşleri"ni anımsatıyor bu durum. Hayatı tamı tamına, her noktasını eşit olarak kaleme almak ve onu biyografi sıklığından kurtarmak ne zaman eksiksiz ve muazzam şekilde başarılı olmuş ki şimdi başarılın? Belki de Craxton'un anısına yapılacak en büyük ayıp, kusursuz olmaya çalışmak olurdu! ■

Lucian Freud ile dostluğu

John Craxton'un hayatı renkli bir yaşantıydı. Bunda müzikle ilgilenen ebeveynleri tarafından St. John's Wood'da yetiştirilmesinin büyük payı vardı tabii. Genç yeteneği ilham verici bir sanat öğretmenin yardımıyla ve arkadaş olduğu sanatçı çocuklarıyla patlak vermişti. Henüz kişiliğini bulamayan ilhami Dorset'te, artık var olmayan Pitt-Rivers Müzesi'nde gördüğü egzotik bir koleksiyonla daha da coşkulanmıştı. Bu ilham zengin koleksiyoncu ve sanat dergisi Horizon'un kurucusu Peter Watson ile maddi ve manevi bir destek bulmuştu. Watson ve Craxton'un Londra'daki buluşması genç